

V. ESCU SI VEI PUTI.

Pe 6 luni	128	152.
Pe 3 luni	64	76.
Pe 1 luna	32	38.
Pe 1 luna	11	—

Unu exemplar 24. par.
 Pentru Paris pe trimestru fr. 20
 Pentru Austria „ „ flor. 10 v. a.

ROMANULU.

LUMINEZĂ-TE SI VEI FI.

Abonamentul în București, Pasagiul Român No. 48. — În districte la Corespondenții ziarului și prin Poșta. — La Paris, la D. Hallegrain, rue de l'Academie Comedie, Nr. 6. — Administra-torele ziarului D. Gr. Serarie.

ANUNCIURILE.
 linia de 30 litore — 1 — leu.
 inserțiunț și reclame, linia 3 — „

Redacțiunea, Strada Fortunei (Caimata) No. 15. — Artictele trâmise și nepublicate se voru arde. — Gerante respunțetoriu ANGHELU IONESCU.

REVISTA POLITICĂ.

BUCURESCI 17 Priaru.

Diariul Wunderer publică, suptu titlu de depeșă din Bucuresci următoarele linii.

Bucuresci, 22 Aprilie. Prințepole Cusa a fostu invitat, într'unu chipu confidențialu de la Paris, a desemna unu bărbatū de încredere, care, suptu titlu de expertu, va avea a asista la conferința de la London, dacă ea va trage în cerculū deliberațiunilor selestiunea principatelorū dunărene.

Nu scimū ce pōte fi adeveratū din această depeșe, nici chiarū dacă este ceva adeveratū; o reproducemū însu, spre a ne implini datoria de jurnalistū, alți doulea spie a arăta, do va fi adeveratā această scire, că spre a afla și noi ceva despre noi înși-ne, despre cele mai mari interese ale țerei, trebuie se ne spune acelu ceva totū străinulū; ș'alū treilea că guvernele nostre precum nu spunū nimicū asemene nici nu facū nimicū: pentru cele mai d'apropie cestiuni, pentru acelea cari privescū o-nōrea noastră, autonomia noastră, esistența noastră politică trebuie erū străinil se iē inițiativa, totū ei trebuie se ne dea câte unu ajutorū, mai multū încă: ei trebuie se ne îmbulțescū, se ne aducā aminte ca se deschidū conferințe în care se pōte se se trateze despre binele și reulū nostru, și totū ei se ne dīcā se trāmitemū unū bărbatū de încredere care se pledeze în favōrea drepturilorū nostre. Eca că suntemū și ecā de ce suntemū din tōto părțile amonințāți d'a nu mai esista.

Totū străinū, totū diariulū Wunderer ne comunicā următoaria scire.
 „Conferința ambasadorilorū puterilorū la Constantinopolū adunată spre a delibera în privința cestiunilorū monarștilorū, a amānatū, dupe propunerea ambasadorulū francesū, adunarea iei pīnā dupe terminarea conferinței Londonulū.”

Și fiindū că trebuie se resfoimū foile străine ca se aflāmū binele seū reulū, în cestiunile cele mai de căpțenia pentru noi, ecā ce mai găsimū totū în diariul Wunderer. „Intrē Pōrtā și guvernulū Romāniei sū începutū, suptu auspiciile Francei, niscō negociari confidențiale spre a asigura PORȚEI pentru niscō eventualități stipulate, DREPTULU DE GARNISONĂ MAI MULȚORU PUNȚURII ALE ROMĀNIEI D'UĂ MARE INSEMĀTATE STRATEGICĂ.

Ei Și de ce noi n'amū căutatū nici uā datā punțurile strategice ale Romāniei; decā numai această fōie a vorbitū de ele și totū Ministrii, și pōte și națiunea, aū datū din umeri, ca cumū amū fi vorbitū de lucruri peste putință, decā noi nu suntemū în stare a fi bulevardulū acela ce spunea Napoleone că interesele cele mari ale Occidentulū cerū se fimū, apoi atunci este firescō ca pānā una alta se între-turel și se li se dea lorū DREPTULU DE GARNISONĂ a punțurilorū Romāniei d'ua mare insemnatate strategică. Era unū timpū, atunci cândū esilații romāni propagaū Romānia din orașii în orașii, din casā în casā, în colibe cândū nu puteau propaga în Palate, în Palate cândū nu puteau propaga în colibe; în timpulū acela una din bazele lorū de căpțenia pe temeiulū cārea-a cereau ei ajutorulū popōrelorū ș'alū împāraților, era că Romāni, ca națiune de gintā latinā,

junū și plinā de viață, suntū celū mai puternicū ajutorū alū Occidentelū contra nāvārilorū ordelorū rusesel, și că ei mai pōtū opri pentru cātū-va timpū, pānā ce diplomația se va putea învoui, grabnica cādere a imperiulū Otomanū. Șacumū, cândū occidentele, ne a datū totū și ne a lāsātū cinci ani spre a ne pregāti, ajunserāmū ce Turcia, dechiaratā oficialē de tōte cabinetele, și de tōte puterile ca bolnavā, ca cangrenatā, ca mōrtā, se se cōdēdā mai vie de cātū noi și se se trateze, celū puțin se se dīcā că se tratēzā și lumea se cōdēdā, că se vie ea la noi și se ocupe ea punțurilū strategiq a le Romāniei.

Eca la ce cādere conduce uā națiune uā politicā timpitā, uā politicā care se tērașce pe josū, și care nu scie trāi de cātū prin amāgire și scamotare.

Eca la ce peire se duce uā națiune care se lāsā a fi condusā de urā și de invidie, și care, în locū d'a-și rădica capulū ș'a dīce voiesēu, se supune la ori cine se răstescē unū minutū; și ce dīcemū la cine se restescē, cândū va! Vedurāmū că ne închināmū naintea membrilorū Municipalității, cari trecū prin piața și se urcā în sala otelului orașului și lū guvernā, avānd atārnat de gelū placa de boțā ce le-a atārnat-o repausatul Israelii Marcu Barer.

Cāndū darū națiunea s'aplecā naintea damaulū Păltineu, pentru ce se nu s'aplece naintea domnului Cogălniceanu care de și o pālmuiescē în tōte libertățile iei darū își pune încă mānuși, și-i arātā nișce hapuri cari de și conținū mōrtea ele însă suntū poleite și dumnelū le numescē lege ruralā și lege electorale. Mergi darū, onorate domnū Primū Ministru, darū te rugāmū nu mai întortochia lucrurile; mergi pe faciā și n'aj nici o tēmā, căci poetulū care ne invașā uā datā se cāntāmū pe tōtā dīce:

„Astūfelū e Romānuli și Romāni suntū ei
 „Și suptu jugulū barbarū nu-mī plecū capul meu,

poetulū acela, a luatū elū însuși astā dī jugulū în mână și chiamā națiunea se pue capulū în elū, și națiunea, neputāndū crede că unū ce care se numescē lege ruralā și votū universale, fiā și în doue grade, fiā și cu votū pe faciā, precumū este în lege, vine cāntāndū se-și vire capulū suptu jugū: și încă ce jugū! Unū jugū care este mai reū de cātū barbarū; unū jugū care este atātū de reū în cātū avemū rușine și umilțā a-i dīce pe nume.

Mergi, domnule primū Ministru, și te rugāmū, te conjurāmū, se nute temi și se mergi îndatā și pe faciā: și scil de ce te rugāmū? Pentru că este unū felū de consolare pentru uā națiune cândū își perde libertățile a și le vede a luate de unū omū care s'aratā celū puțin a fi semețū; și pentru ce te mai rugāmū? pentru că suferimū, ne este rușine a vedea pe d. Păltineanu mai semețū în disprețul și insulta seū pentru națiunea Romānā și pentru locuitorii capitalēi. C. A. R.

Hamburg, 22 Aprilie. Citimū în nuvelele hamburgiene de astā-dī: Regele Prusiei a dīsū la Rendsburg cele următoarie: Causa ducaturilorū este pentru mine uā causā sacrā; opera început a se seriositate, va fi terminatā asemene. Lumea pōte fi ascuratā că sangele copiilorū mei nu va fi fostū vārsātū în deșertū. — Municipalitatea

și delegații orașului Kiel aū trāmisū uā deputațiune la Flesburg spre a saluta pe Regele Prusiei ș'aū invitatū prin telegrafū tōte compule Holsteinului, a lūa parte l'acea manifestare.

— Viena, 23 Aprilie. Printr'unū decretū imperiale cu data de ieri împērātulū primeșce demisiunea Comitelū Forgach ce canceliarū alicū alū corōnei Ungariei, și prin altū decretū numescē pe comitele Hermann Zichy în acestū postū și pe domnulū Consiliarū intimū Stefan Privitzer de alū douilea canceliarū alicū alū corōnei Ungariei.

— Haraburg, 21 Aprilie, nōptea. Dupe cumū dīcū Gazeta lui Berling de la 19 și „Dagbladet“ de la 20 Aprilie, locuitorii de la Kopenhagen comitēzā încă p'ua apărare puternicā a insulei Alsen. Diariulū „Fædrelandet“ calulū perderea Danesilorū celū puținū la 5,000 omeni.

— Constantinopolū, 16 Aprilie. În bătălia de la 1 Aprilie întrē Ubichil și Rușil aū perdutū cel d'antaiū 2,000, cei din urmā 1,500 omeni. Ubichil negoțiazā acumū cu Rușil pentru emigrațiunea lorū în Turcia. Toți oficiari străni și artilleriști, cari aū datū ajutorū Cerchesilorū, aū sīsītū cu tunarile și munițiunile lor ca refugiați, la Trapezuntū. Pōrtā a trāmisū cinci vepōre acolo spre a transporta refugiații la Samsun, Sinope și Varna.

— Athena, 16 Aprilie. Propunerea d'a reduce armia pe jumetate și d'a întrebunța economia ce va produce acea reduțiune pentru marinā, a fostū refusatā de Adunarea naționalē.

— Newyork, 9 Aprilie. La 28 Martie fostū uā ușorā lovire în Louisiana într'ua departare de 35 mile de la Aleksandria. Se dīce că 500 confederați s'ar fi făcutū prizonieri. Senatulū a prifimitū rezoluțiunea atingătōriā de modificațiunea constituțiunii în privința abrogării Sclaviei.

CESTIUNEA CLACAȘILORU.

(A vedē No. de la 11, 12, 13, 14 și 17 Apr.)

VI.

Proiectulū guvernului.

Amū arātātū în articolulū precedentē cumū ar fi trebuitū puterea executivā se pregātēscā unū lērāmū favorabile rezolvării cestiunii clacașilorū; am arātātū asemene că guvernulū în locū se-și implinēscā misiunea elū a făcutū totū ce i-a statū prin putință ce se facā situațiunea mai grea, mai periculōsā. Darū s'admitemū pentru unū minutū că n'atērnā de la voința fiā-cāru omū ca se crezeze uā situațiune și nici chiarū s'o modifice, căci fiā cine n'are nu geniulū darū nici capacitatea superiōrā, a unui Cavour spre exemplu: S'admitemū asemene că situațiunea de astādi este consecința fatalā a unui șirū de greșeli făcute de mai multī omeni ce s'au succedātū la putere pānā astādi; se admitemū încă că ea a fostū îngreuiatā, înreutățitā de luptele partitelorū, de îndărătnicirea omenilorū vechi, cari nu potū nita nimicū din trecutū și cărorā le vine greū se mērgā cu otārire și cu sinceritate pe calea progresulū; se le adpitemū dīcū tōte acestea și se dīcemū că situațiunea era făcutā, că era a totū

putinte, că acțiunea guvernului nu mai putea se facā nimicū și că astū-felū era nevoitū s'o primēscā. Credemū că nu ni se va dīce că nu făcurāmū guvernulū tōte concesionile prin putință, că nu-i făcurāmū partea cea mai largā. Acumū darū tōte aceste admise în favōrea guvernului, se vedemū dacă elū ș'a implinitū misiunea sea în cerculū putinței, adică dacă racheta ce a fostū nevoitū, și ecā că dīcemū nevoitū, a arunca a fostū de naturā se descepte și se lumineze, seū c'a fostū o bombā ale cārea-a plesniti facū pe omeni se fugā pentru ce se nu se rānescā. Într'alte cuvinte, se vedemū dacă proiectul de lege ce guvernulū a elaboratū în timpū de 6 luni, ș'alū cāruia materiā d. Cogălniceanu ilū studiā de 27 de ani, nu violēsā nici unū principū, dacă este de naturā s'asigure interesele esistenți, seū celū puținū se nu le prea lovēsā, și decā în viitorū reforma ce are se inauguresō este meritā a da unū sborū mai mare prosperității țerei.

Ca principū proiectulū o scrēntēce de la începutū. Într'adeverū nu mai departe de cātū art. 2 se sfirșeste cu aceste cuvinte: „ce posedā seū se cuvine a posedā în puterea legilorū astādi în ființă.”

este o scrēntēlā a principulū în puterea cāruia proiectulū de lege declarā deplina inoprietārire a țeranilorū.

Într'adeverū acelu dreptū decurge din acela că clacașul care a fostū a servitū pāmēntulū a aservitū și elū, la rindulū seū, pāmēntulū; darū care este acelu pāmēntū? Tōte legile vechi care recunoscū acestū dreptū alū clacașului spunū lāmuritū: alū ocinilorū lui; casā, grādinā, vie, pometulū, livadea, curățitura, adică loculū d'arātūrā, într'alte cuvinte acelu pāmēntū pe care elū la posedatū pentru hrana lui și a vite-lorū lui. În timpulū bătrāni, pe cândū comerțiulū în genere era fōrte slabū ș'acela alū cerealelor nulū, țeranul nu era stimulatū se muncēsā mai multū pāmēntū de cātū ce-i trebuia pentru hrana familiei sele, și putemū adāoga că p'acei tīmpi țeranul, fiindū aservitū cu totulū, nici nu-i mai rămānea timpū d'a munci pe conta lui de cātū pentru stricla lui întreținerē; cândū însă comerțiulū se deschise și munca silnicā se mārğini la uā sumā de dīle otārite, atunci clacașulū putēndū și voinđū se muncēsā mai multū pāmēntū de cātū în trecutū, se simți nevoia d'a pune o margine peste care n'arū putea se se întinđā ocinile clacașului, adică posesiunea. Acestū masimulū, pēnā la care se putea urca posesiunea clacașului dupe Regulmentulū Organicū, era 9 pogōne și dupe legea d-lui Arsaki 11 pogōne.

Așia darū art. 2 din proiectulū guvernului, care dīce că „rēmānū clacașii deplini proprietari și pāmēnturile ce posedā seū se cuvine a posedā dupe legiurile astā-dī în ființă, inoprietāreste pe tōți clacași cari vorū voi pe 11 pogōne în Muntenia și 14 1/2 în Moldova. Amū dīsū într'adinsū, impro-

prietāreste, căci este o adeveratā în proprietārire decā se dā clacașului mai multū de cātū ce posedā, dacă îi se dā, în puterea altui dreptū de cātū acela alū posesiunii prin care a robit pāmēntulū. M'asteptū ca d. Cogălniceanu se-mi dīcā că d-lui nu înțelege astū-felū articolulū 2, precumū a mai făcutū și cu articolulū atingētōrū de ipotecā, legile se facū pe se înțelege erū nu pe termenū lāmuriși și bine otāriri? Cumū d-ia, care studiā această cestiune a clacașilor de 27 de ani, ș'asupra cārea-a de 16 ani faci și prefaci la proiecte de legi, acumū, cândū esti chiamatū s'o legiferezi și chiarū s'aplicē cea-a ce legiferezi, faci o greșialā atātū de mare chiarū în articolulū de căpētenia? Se primimū însă ș'aci singura scusā ce poți avea, adică: că legile la noi se făceaū astū-felū că lāsā la discrețiunea acelorū ce erā chiamāți se le aplica se pue ca ot-larulū mānușā unde le vorū plăcea; și astūfelū fiindū se nu mai discutāmū asupra înțelesulū art. 2, se-lū înțelegemū și noi nu cumū este scrișū ci cumū ilū esplicā d. Cogălniceanu, adică că se va inoprietāri fie-care clacașū pe pogōnele ce însemnēzā legiurile esistenți fie cārea-a categoric de clacași; artictele privitōrie la despăgubire lāsā locū la o asemenea interpretare.

Amū dīsū se nu mai discutāmū asupra cantității pāmēntulū ce voiesē d. Cogălniceanu se se dea clacașului pesto cea-a ce posedā astā-dī; căci cândū este cestiune de principē cea-a de cantitate devine secundariā. Ei bine, aci principulū fundamentale alū legii este isbitū prin cuvēntulū, „seū se cuvine a posedā.” Într'adeverū care este principulū pe care s'a rezematū legiurilorū, ori unde aserviții pāmēntulū aū devenitū proprietari liberi, de cātū acela că pāmēntulū posedatū era aservitū la rendulū seū clacașului, aservitū, cea-a ce se numeste dreptulū dobinditū prin servitudine. Ce face d. Cogălniceanu în art. 2? Lāsā acestū dreptū pozitiv seū dreptulū de faptū, și s'acafā de unū dreptū de eventualitate, seū mai bine de unū dreptū virtualū.

Dacă darū d. Cogălniceanu n'a voitū se se fie, cumū s'a făcutū aiurea, de dreptulū de faptū, de dreptulū ce isvoraste din servitudine, și susține că clacașul are dreptū nu la ce posedā ci la cea-a ce legea însemnā că ar putea posedā, atunci consecința acestui principū este că nu numai se se dea clacașului 11 pogōne darū se se lase ca proprietate comunā doue din trei părți a fie cārea-a moșie, căci acesta este dreptulū virtualū de posesiune celū dāu legiurile clacașilorū.

Înțelesu-ai acumū, domnule Cogălniceanu, că o singurā greșialā, care este micā în aparință darū mare în consecințe pōte aduce dupe dēnsa chiarū calamități? Înțelesu-ai cātū unū omū de Statū trebuie se fie nu numai agerū darū mai cu osebite cumpānitorū, chibșuitorū și preveđetorū? Și vedī că nici n'amū amintitū greutățile aplicării cuvintulū: „seū se cuvine a posedā;” nu le amū amintitū aceste greutăți căci este invederatū că n'ai putea dīce că și ele fi-āu scāpatū din vedere, dumitale, domnule Cogălniceanu, care esti vechiū în administrațiune; și încă își spuiū că lumea, care te crede omū

mare nu voiesce a admite că te ai putut înșala până la un grad atât de mare și d'aceia ea bănuiesc sinceritatea faptului.

Darū se mergemū mai la vale și se ne oprimū în trecătū la art. 5, unde legiuitorulū dice „că, proprietarii „de moșii păstrēda în a lorū deplină „stăpānire zidirile de hanuri și căr- „ciume, și alte asemenea construcțiuni „făcute cu cheltuēlia lorū cari s'ar afla „în coprinulū vetrelorū satelorū ș'alū „pământurilorū devenite proprietate a țe- „ranilorū.“

Ce amestecătură, ce confușiune de principie, ce noțiuni slabe de res- cum, ārarea clăcei! Și ea se nu amin- timū de câtū una, d. Cogālnicēnu dice că lasă în deplină stăpānire propieta- rilorū de moșii cărciumile și alte zi- diri cari s'ar afla pe pământurile de- venite proprietate a țeranului. Apoi cumū a pututū deveni proprietate a țeranului, pământulū pe care era hanu și altele, ca în urmă se-lū iē d. Co- gālnicēnu și se-lū dea proprietarului de moșii! Înțelegā cine va putea, căci eū nu mai înțelegū nimicū. Darū d. Cogālnicēnu este generosū și mai dā āncā ceva proprietarilorū; le dā voie se facā specule în cărciumile și ha- turile lorū; recunoscintā de harū! darū ne pare reū că nu spune și dacā aū voie se-și locuiescā și casele ce aū pe proprietățile lorū, făcero care o se îngrijescā multū pe bieții proprietari acumū c'au vețutū cā de astāți na- inte nu potū a-și esercita drepturile lorū de câtū cu autorisares micului Sul- tan, d. Cogālnicēnu.

Trecū peste articolulū 6, căci dacā m'asū opri la fie care contradicțiune, lā fie-care dotadā de lipsă de prin- cipiuri, ar trebui se scriū unū volumū, erū nu numai vre câte-va articole de diariū. Cu tōte acestea suntū ne- voitū se me oprescū la articolulū 8, contrariū principului legiū, adicā alū oborini clăcei. Într'adeverū, art. 8 dice: „clăcei nu suntū clăcași și prin ur- „mare nu aū pământuri de hranā, mār- „giniți fiindū numai în loculū caselorū „ș'alū ingrādaturilorū lorū, acestia de- „vinū proprietari numai pe acestū „locū.“ Aci Sultanulū se dā pe faciā; ne mai polēndu-se servi de pretes- tulū oborini clăcii, scōte iataganulū în numele profetului, și taie fie-cărūi lăcutoriu cātō vā buoācie de pământū. Proudhon a propusū la 48 rescumpe- rarea încăperilorū apartamentelorū ce fie-care chiriāșū ocupa și plata se se facā prin anuități. D. Cogālnicēnu, care nu voiesce se fie tratatū de socialistū ca reacționariū, cumū a fostū Proa- dhon, merge mai departe de câtū din- silū și le dā chiriāșilorū și ingrādī- turele și cu unū prețū ce-lū otārasce d-lui. Cine arū fi bănuitū una ca a- cēsta? cine ar fi crețulū cā și noi a- vemū unū omū ca Burgesulū de la Gand? Unū socialistū, unū ultra so- cialistū care aci supțū epoetele de Polcovnicū, aci supțū masca de boiarū lu- cra la realisarea credinței sale socia- liste? Onōre darū omeniriū care, deși are impostești, șarlatași, trădători, dar, are și apostoli, sēu mai bine martiri ca d-lū Cogālnicēanu. I. Brătianu. (Va urma).

Aduarea Electivă

ROMANIANEER.

Sedinta de la 13 Aprilu 1864.

Suptū Președintā d-lui Costache Crezulescu.

(A vedē No. de ieri).

D. D. Ghica. Voiū avea pucine cu- vinte de dișū pentru ca se arețū cā nu numai motivele coprinse în acestā mo- Ńiune m'au îndemnatū a o subscrie, dar și altele care āncā de la începutulū sesiuni actuale m'au pusū în pozițiune a fi in- grijitū de venirea la putere a acestū ministere. Numai singurulū faptū alū

numiri d-lui Cogālnicēanu ca preșe- dinte alū Consiliului a fostū de ajunsū spre a arunca spaima în ānime, căci tre- cutulū d-sale mai cūsemā ca ministru în Moldova, vorbește în destulū pentru viitorulū ce ar putea pregāti țerei. M'am inspāimentatū, d-lorū, dar ce tre- buia se facū? Putemū ōre, din prima și a venirii d-sale la putere și în im- pregiurāriele delicate în care ne aflāmū, putemū veni cu o moțiune de blamū saū de neincredere motivatā, atunci cāndū d-lū ne aducea o programā de conciliațiune, ne didea cele mai fru- moșe promisiuni, și lua în faccia nōstrā și a țerei îndatorirea solemnē de a păzi cu religioșitate regimulū constituți- onale, respectēndū drepturile Adunārii? În urma dar a cāldurosulū apelū ce făcea la sentimentele nōstre patriotice de a înlătura ori ce lupte, ori ce me- fiențe și bănuiele spre a ne pune se- riosū la lucru ca se putemū cu o orā mai curēndū a dā țerei organizarea de care ea este atātū de nerăbdātore, în urma unū asemenea apelū, dicitū, nu pu- teamū, d-lorū, nu-mī era permisū a face altū de câtū a urma pe ministereū cu unū delū fără pregetū pe calea ce dicea cā ne deschide, înābușindū ori ce îngrijiri și temeri amū fi pututū a- vea și așteptāndū ca dupe fapte se pu- temū judeca de sinceritatea și leali- tatea promisiunilorū domnului ministru. Care aū fostū, d-lorū, faptele ce amū vețutū în urmă? am vețutū crūđimi în contra cālugārilorū, am vețutū acte ar- bitrarie, executāri cu dorobānți, ames- tecāndu-se în atribuțiunī care nu suntū de câtū de competența capului bisericeii interne. Amū vețutū dupe aceea, ār- marea sātēnilorū, și plimbāndū-i prin strădele capitalū, comandați, așū putea șice, de prefectulū județului. Amū ve- țutū imoșite strinse fără votū alū A- dunārii și chiar în timpulū sesiunii și fără nici o socotēlā datā de întrebūin- tate. Multe din aceste ile- galitāți s'au făcutū cunoscutē Adunārii, și noi, totū în acea dorință de a nu curina seriōsele lucrāri ce aveamū la ordinea țilei, totū subțū acea preocu- pare de a nu dā arme inemicilorū țerei a ne areta cā nu suntemū în stare a ne organiza, a nu dā preteste colorū ce cautā a lovi regimulū parlamentar taxānd acestā Adunare de incapabile a face altū decātū a continua lupta cu putē- rea executivā, subțū aceste legitime mo- tive n'amū voitū a ne luterupe unū momentū lucrāriile spre a lua pe mi- nisteriū la socotēlā, ci necontentitū am trecutū la ordinea țilei continuāndū desbaterea și votarea atātōrū legi or- ganice ce am datū țerei în acestā se- siune. Amū avutū interpelāri ale d-lui Sichelnu, amū avutū interpelarea d-lui A. Teohari și mai deunāđi moțiunea d-lui Docan, cari ne aretā în tōtā a lorū golicione unele din faptele ace- stui ministereū, și la tōte acestea ce ne dicea d. Ministru? Făcea apelū la pa- trisimulū nostru, făcea apelū la sim- timentele nōstre de gentlemen și ne dicea: Nu ingādūiți nici propunerea d-lui Dimitrie Ghica de amānare; fiindū cā acea propunere este imposibilā pen- tru ōmeni care se respectā, și astā-đi d. Ministru care se se amāne moțiunea; atunci ii venia greū se se amāne, și cāndū cā nu pōte remāne sub greu- tatea unei acusāri fără a se lāmuri cestiunea și astā-đi cere se se amāne, celū puținū dupe cumū se vede din cuvintele unū amicū alū ministeriului, d. Vernescu.

Noi dar, și atunci, subțū aceeași preocupare ce amū avutū de la ince- putū, amū trecutū crāși la ordinea țilei. Cumū a respāitū inse d. Ministru ac- cētā bunāvoință a Adunārii ce o pu- temū califica ca o generositate din par- te-i? O scitū... dobīndindū acelu votū, îndatā scōte din sīmū proiectulū prin care dā de față cugetāriile sale în con- tra proprietāții! Ei bine, d-lorū mini- stri, cāndū unū omū vine și surprinde consciința mea prin asemenea lingūșiri și fāgdueli, cāndū ne spune, dupe

cumū ve aduceți aminte cā ași spusū cā sunteți ministri de conciliare, și cāndū ține în sīmū tăciunele cu care este gata a pune foculū de patru părți ale țerei; cāndū invocā cu oca- siunea moțiunii domnului Docan spri- jinulū și concursulū nostru, și dupe acea îndatā imprāștie acelu proiectū incendiariū pe care pinā atunci ilū ție- nea ascunsū, unū asemenea ministereū, din acelu momentū nu mai pōte merita încrederea, Adunāri, ci din contra cea mai severā desaprobare.

D. ministru ne dice cā noi cunō- scemū tōte opiniunile d-sale, asupra legii rurale; și cā consecutū pro- gramulū seū a elaboratū acelu proiectū, darū, d-lorū, ideele care pōte fi ier- tate unū simplu deputatū nu potū fi iertate unū ministru care dice cā a venitū cu o misiune de conciliare. S'au demonstratū, d-nilorū, nu numai de a- cel cārora se imputā cā se orbescū de interesele lorū personale, cā suntū par- te interesatā în cestiune, ci de tōte partilele, chiarū cele mai extreme și tōte în unanimitate aū pronunțatū opi- niunea lorū în contra proiectului ol- aboratū de guvernū. Ce dicū tōte sec- ționile Adunārii și tōți membrii comi- tetului? Ilū calificā de imposibilū, de ilusoriū, de ruinātōrū, termēni cu cari se pōte cine-va servi într'unū raportū oficialū; cāci alminteri, adeveratulū nume ar fi proiectū de spoliatorū și in- cendiariū; dā, domnilorū, este curatū o spoliatiune fără a mulțumi nici celū pucini clasa sātēnilorū, ceea ce d. Brătianu, dupe cumū însuși s'a îndato- ratū, are a ve dovedi în timpulū dis- cusiunii. Adāogați pe lingā acēste, d-nilorū, cā d. ministra nu se mārģi- nesce a arunca acelu proiectū în țērā ca o bombā fulminante, publicāndū-lū în partea oficialē a monitoriului ca unū proiectū definitivū, ci are și culpabi- lea grije alū insoți de circulare ca

stachi și îndemāndū pe poporū la ru- gaciuni către Dumneđū, ca s'āi aju- te sā nivelede societatea, sā pogōre pe cel tādātū, și se înalțe pe cel pogō- riți! La acēsta ne raspunde d. mini- stru: „Eū nu suntū mitropolitū.“ Ei bine, domnule ministru, cumū atunci ai scitū sā fi mitropolitū, cāndū ai luatū pe preoți cu dorobānți, fiindū cā nu aū voitū sā schimbe calendarulū, cāci dupā părerea lorū acēsta era uā atin- gere a religiunii? cum ai scitū sā fi atunci mitropolitū cāndū pe la mieđul nopții ai pusū sā calce locuințele ace- lorū cālugāri și cu dorobānți, și i'ai trim- isū cā pe tiscē criminalū unde ai voitū? Atunci ai scitū sā fi mitropolitū și astā-đi nu scitū sā fi ministru într'o cestiune care atinge ordinea, și care pōte espune țērā la cele mai mari ca- lamitāți! Astā-đi ca șefū alū cabine- tului care trebuie sā ai privigherea pre- tutindeni, sā scitū totū, cumū de te ai făcutū, cā nu scitū cā prin biserice se citescū rugăciuni către Dumneđū ca sā se niveleze societatea?

Riđi, domnule ministru, acestū risū este caracteristicū pentru unū ministru care nu pōte avea altū sentimentū de câtū veselie în faccia catastrofei ce a- menință țērā.

Acelu ministereū, d-nilorū, care a adusū o stare de lucruri ca cea de aci, care prin proiectulū seū provōcā la rebelulū civilū, sārācesce miī de fa- milii, acelu ministereū nu pōte sā aibā de câtū unū votū de cea mai meritatā desaprobare din parte-ne, căci ce a făcutū, d-lorū, acelu proiectū alū mi- nisterului? a adusū consternațiunea în comerciū și o perturbare generale în țērā.

Ași voica tribunalele comerciului se spuā d-lui ministru ce se petrece, în ce stare se aflā comerciulū de cāndū proiectulū de lege rurale s'a imprāș- tiatū?

Imi pare reū, domnilorū, cā vor- bīndū de faptele d-lui Președinte alū consiliului, trebuie se mī aducū aminte

cā în regimulū constituționalū ministe- riulū este o unitate și ministri suntū solidari; imi pare reū cā în acēstā so- lidaritate intrā persōne onorabile și mai cu deosebire unul pe care din copi- lārīa m'au deprinsū alū stima și alū iubī și pentru care privescū ca o fa- talitate a sa întâmplarea de a se afla membru alū acestei cabinetū. Imi pare reū, d-le primū-ministru, cā pe a- cestū onorabilū bārbatū ai voitū se-lū faci solidarū chiarū cu acea meschinā faptā a trāsurilorū, cāndū ai coborātū insoți pe Domnitorū în justificarea d-tale, scusāndu-te cā domnitorulū v'a toleratū se luați acele trāsuri de la proprietari lorū spre a ve servi do- ele spre a d-vōstre plăcere.

Imi pare reū, d-lorū, cā amū in- tārđiatū pānā aci cu acestū votū de blamū, imi pare reū cā în altā ocași- une amū trecutū la ordinea țilei; dar se vedemū acumū cine e mai culpa- bilū, noi care amū avutū încredere în spiritulū de conciliațiune cu care d ni- ministri protestați cā vinū în faccia Adunā- riī, seū ministeriulū, care, pe cāndū di- dea acele promisiuni, ținea ascunsū tă- ciunele urei și anarhieii cu care voia se inflacāre societatea? Noi suntemū mai culpabili cari amū avutū încredere seū d-vōstre care ați abusatū de confiēnța nōstrā în acea impregiurare?

D-lorū, în situațiunea în care ne aflāmū, în faccia angajamentulū ce amū luatū cā chiarū în sesiunea actualā se sfārșimū legea ruralā fiindū cā nu sun- temū în pozițiune a mai putea aștepta rezolvarea acestei cestiuni cu lovitura care i-ași datū d-stre, și suntemū ne- voitū a dice cā astū-felū cumū aū a- junsū astāđi lucrurile și dupe lovitura ce guvernulū a datū creditului și propri- etāții, dupe perturbarea în care a pusū spiritele, noi tocmai suntemū și mai geloși a dā o soluțiune câtū mai cu- rāndū acestei cestiuni rurale; noi sun- temū mai grābiți în pozițiunea ce ne-a- creatū astā-đi de a nu mai avea cu ce ne hrāni familiile, suntemū mai grā- biți de câtū acei ce trăiescū cu apun- tamente de a pune lucrurile într'o sta- re normale prin o justā soluțiune a cestiunii proprietāții. Darū, cātū pen- tra mine celū pucini, declarū cā suntū în imposibilitate de a desbate și vota acēstā lege faciā cu ministerulū de o rea credință atētū de manifestā și cu inten- țuni atātū de culpabile.

D. Președinte alū Consiliului. Dom- nilorū, în una din ședințele trecute domnu Dimitrie Ghica a dișū cā, de cāndū a vețutū legea ruralā, nu mai are mintea se tratze cestiunea — acē- sta este în protocoale —; prin urmare, nu trebuie se mē mirū dacā ilū veđū māniindu-se și rāvnindū pe Nichipercea.

Mai multe voci. Ce dice? ce dice? D. D. Ghica. Se se explicē, n'āli înțelegū.

D. Președinte alū Consiliului. E vor- ba de trāsuri; imitezā pe Nichipercea spuindū lucrurile într'unū chipū pe cāndū ele suntū cu totulū altū-felū.

Acumū viū la acēstā moțiune pe care, dupe cumū auđiți pe unū din dom- ni deputāți, ō tratēzā ca o cestiune din cele mai mari. De ce e vorba? e vorba de a se vota cu urgență cesti- unea ruralē, de a se vota chiarū înā- intea cestiunii lagārului, și pentru cā ministerulū a dișū cā cu cestiunea de optū milioane face o cestiune ministe- rialā, Dumneāvōstrā ați dișū: nu; noi nu trebuie se votāmū ōntēiū legea la- gārului, ci trebuie numai de câtū se votāmū legea ruralē în interesulū ordinii și alū siguranței țerei. Acēstā hotārre ați luatū-o în ședința trecutā, și aci, în locū se discutāți cestiunea ruralē, ce vedē? vedē deodatā o moțiune ca- re n'are nici hā logāturā cu cestiunea ruralē; vedē cā discutāți în adeverū totū cestiunea ruralē, însă cā cestiune preafabilā, cumū a spusū-o d. M. Cos- tachi, și tōte acestea, pentru cā aci este în 13 și d. Ghica nu-i place se tra- teze în 13 cestiunea ruralē.

Darū ce imputare ni se face? pro- iectulū s'a publicatū în Monitorū! s'a aruncatū tăciunele în țērā! Ah! ce con- stituționalū sunteți! Ce felū? d-vōstrā, care voiți sā imitāți necontentitū pe Englitera, d-v. care ați dișū în sesi- unea trecutā cā de rindulū celū-altū ați tratatū cestiunea ca copii nevirsnici; d-vōstrā nu voiți se consultū nici pe aceia care nu aū dreptū nici chiarū se viū la camerā, pentru cā diceți cā i-am adusū cu poliția (aplause)? N'amū dreptū se publicū în Monitorū proecte așa mari, ca se scitū ce gāndesce neguțā- torulū, ce gāndesce țeranulū, ce gān- desce preotulū? tōți acestia cārora d-vōstrā nu dāți dreptū se petițiō- neze, cārora d-vōstrā nu dāți voiā nici se se rōge la Dumneđū. Darū, dom- nilorū, Leși aū voiā se se rōge!

Diceți desordine? Unde este de- sordinea? Curs'au sāngele pe ulițele Craiovei, curs'au sāngele pe ulițele Ploescilorū sub ministeriulū meū? Veni- tu-aū țeranii se salute acēstā lege cumū aū venitū se solute subțū unū altū ministereū dīoa de 24 Ianuariū, cāndū aū fostū tratați de revoluțiunari și intemnițați? și mai vorbiți de or- dine? vorbiți de ordine, d-le Man- lache Costache, nu amestecați coloni- ele bulgare cu populațiunile districtu- lui Cahulū, cu populațiunile din Basa- rabia care aū fugitū și aū voitū mai bine se trecā dincolo sub cutulū mus- cālescū, și acēsta din causa unei per- sōne caare ve e tare bine cunoscutā d-le Manolache Costache.

Mai multe voci: D-la ai silitū pe Bulgarī se trecā dincolo.

D. Președinte alū Cons. Da, eū i-am silitū la egalitate, cāci nu voiamū ca privilegiulū, care lū lepādase boiā- rulū, se se dea Bulgarului care cons- pirā neincetātū împotriva țerei.

Vorbiți de Mitropolitū? Ei bine, pentru ce māna care a făcutū acusa- ționea a rupto-o a doua și? Imi pa- re reū cā e mortū și respectulū me opresce de a vorbi, dar cāndū veți vedē, darū cāndū veți auđi de ce mănāști- rile nu mai aū venituri în Rusia, de ce s'au impuținatū moștile din Basa- rabia, și cāndū veți vedē și alte ca- tastihuri, atunci nu me mai veți între- ba de ce l'amū arestatū, și atunci cāndū veți vedē acele catastihuri, mulți din cei cari stāu aici se vorū dā la o parte. Voiți se vi le arețū? (Arelāndū în mână mai multe chārtii.) Iată-le, le amū aci.

Libertate? darū sub care minis- teriū a fostū mai mare libertate de câtū sub ministeriulū meū? Nu esistā nici unū procesū politicū; temnițele suntū deșerte și presa n'a fostū nici măcarū superatā.

Si acumū voiți se me faceți pe mine unū felū de spartacusū alū Ro- māniei, fiindū cā amū aretatū țere proiectulū guvernului și proiectulū d- vōstre? d-vōstrā faceți pe tōți țeranii pālmași, luați pământulū boilorū și ați poi vorbiți de spoliatiune.

Voiți se me ucideți? Nu me ucī- deți pe mine; am dișū împācāciune, dar pe terāmulū constituționalū nu pe terāmulū minciunilorū, nu pe terāmulū neadeverului. Ați dișū cā v'amū sur- priasū credința? Dar ōra nu erau tōte lucrurile pe faciā? Prințulū Dimitrie Ghica dice cā nu era acele principie care le amū adusū aci în lucrāriile co- misiunei Europene, dar nu se aflā în raportulū comisiunei anesatū la proto- colulū XIV. și infāciatū de comitelo Walewski. Dacā amū venitū aci cu principii socialiste, nu suntū principiele mele suntū ale lui Walewski, ale lui Hardenberg și Stein, ale acolorū bār- bași cari aū scăpatū monarchia la 48, ale hārbașilorū de Statū ai Rusiei cari aū scosū pe țeranii din stare de sclav- iā, și care le aū datū mai multū de- câtū d-strā. Dēcā acei ōmeni suntū socialisti, atunci priimescū și eū sā fiū socialistū. Dēr nu este acēsta, d-lorū; tōtā lumea scie cā aici nu este vorba de Cogālnicēanu, nu e vorba de mi-

nisterul, este vorba că nu voii un minister care să trateze cestiunea aceasta sub un punct de vedere național, care să o apere ca o cestiune națională, care să facă o lege pentru țară iar nu pentru proprietari.

Dacă am a face cu legiuitorii țerei, cu reprezentanții națiunii, (câci se dice că d-vostre sunteți reprezentanții țerei, de și nu este tocmai așa, fiindcă nu sunt toate clasele societății noastre reprezentate,) tocmai atunci, d-loru nu me tem; iar dacă sunt într'ua Adunare de proprietari cari, precum a dis'o onor. d. Dimitrie Ghica că legea rurală este o cestiune de avere; atunci am se me tem și dați-mi voie se ve dicu, dacă o fi așa, că d-stră ați fost și sunteți fôrto generosi, prin urmare blamul nostru de care o vorba nu pôte se fie glumă și unu ce fôrte sigur, și cu atât mai sigur, d-loru, cu câtu noi nu numai că nu am găsit unu altu mijloc, o alta soluțiune a acestei cestiuni de avere, ci pe lângă proiectul ce v'am prezentat, am venit în această Adunare și omu dis'că dacă ea tratăză această cestiune ca o cestiune de avere, noi, ca români, o vomu privi, o vomu trata ați, măine, în sfârșitu până cându vomu fi aci pe aceste bănci, ca o cestiune națională, o cestiune din cele mai mari de la care depândă totă avuția, independința și forța a acestor 5 milioane de români ce locuiesc într'această țară și pe cari d-vostre îi priviți ca pe niște paria, și cându îi vedeți aici, în curtea Mitropoliei, diceți că sunt aduși de poliție. Iată, d-loru, cumu noi ministrii vremu se tratăm această cestiune; dați-ne blam, și mai mult încă, spânzurați-ne.

Dar s'a dis' că am făcut o mare perturbațiune, că nu mai este ordine, ordinea, ordinea, d-loru, este și va fi menținută, dar ore, d-loru, ordinea legală se chiamă aceea cându unu deputat sub cuvintu că a voit unu cutare individ se lă asasineze, se lă fie aprôpe trei luni în temniță și pe care îl ține și acum închis? da, d-loru, precum am mai dis'ă, ordinea legală nu va fi sdrcinată pe câtu vomu fi noi ministri și s'a nu se temă prințul D. Ghica de ucigași. pôte se se duca la moștile d-sale, pôte se se plimbe cu mâinile la busunare și fiți siguri că nu veți avea trebuința ca se veniți în toate dizele și se'mi diceți că cutare sau cutare voiesce se me asasineze.

D. Prințul D. Ghica. D-ta îl țil închis.

D. Ministru Primar. Da, d-loru, 'lă-amu închis dupe pira d-tale.

Prințul D. Ghica. Nu e nici uă pară; nu e adevăr.

D. Ministru Primar. D-le Președinte; dacă din desbaterea această vomu face o conversație, atunci eu nu mai pot urma pe teremul această, câci eu am ascultat pe D-sa cu cea mai mare atențiune și l'amu lăsat ca în totă linișea să mi arunce în față cele mai nedemne acușări. Vă rog daru bine voii a'mi înlesni și mie ca se me potu apăra și ca se potu cel puțin resunde la acușăriunile ce mi s'a făcut.

D. Președinte. Urmași, d-le Ministru, și fiți siguri că voii sci a'mi implini datoria ce'mi impune regulamentul.

D. Președinte alu Consiliului. Acumu d-loru, pentru că nu sunt fericit să me asultați și pe mine, nu voii dice nimic mai mult de câtu că dorescu să se otărăscă o dată, adică se binevoii a'mi da câtu se pôte mai curându blamul d-vostre, câci sunt fôrte setos de glorie ce are se producă el, D. Dim. Ghica. Acesta da!

D. Lascaru Catargiu. Domnule Președinte, bine-voii a consulta Adunarea dacă voiesce să mergem înainte fiindu că sunt 5 ore.

D. Ministru Primar. Domnilor, vă rog se bine-voii a declara permanenta, câci noi dorim că chiar ați se otărăscă cu moțiune.

D. Președinte pune la votu permanenta și se priimesce.

D. B. Boerescu. D-loru, domnul primu Ministru a pus cestiunea pe unu teram care într'adeveru este pentru D-sa cel cel mai favorabil.

D-lui pune cestiunea, constituindu-se într'unu chip benevol și grațitu ca operatori alu țeranilor și vine a constata că noi cestiilați suntem în contra țeranilor. Înțelegu acesta tactică. Cându e vorba de publicu, din norocire amu avut fôrte multe ocașii se vedu, că cându vorbesce cine-va în favoarea publicului, se înalță fôrte multu în ochii lui, astufel și d. Ministru se face ați operatoru publiculu înaintea Camerei unde, în locu se pledeșcă că legiuitoru, ca putere esecutivă posedă, ca tribunul popularu operatoru alu țeranilor.

Dar acumu se viu la cestiune, d-loru, teremul pe care au pus cestiunea onor. d-nu Ministru nu este tocmai cel adevărat, inse înainte de a ve explica acesta, me simțu nevoitu a mai reveni asupra moțiunii care nu este făcută pentru cestiunea legi rurale numai, ci pentru alte cestiuni fôrte multe.

Domnilor, amu se întrebă această: ce reprezintă acestu ministeru, și cându vorbescu de ministeru, vorbescu de o persoană morală, precum a dis'o prea bine Domn D. Ghica, iar nu de persoanele care compun ministerul, fiindcă eu stimeșu fôrte multu pe unele din persoane. Dicu daru vorbescu de ministeru ca de o persoană morală; Domnilor, ve aduceți aminte că se făcuse la începutul sesiunii o adresă la tronul din partea majorității, și atunci și minoritatea făcu pe a sa, și din amindouă acele adrese caș pututu vedea că nici o parte a Camerei nu a considerat pe acel ministeru ca reprezentant alu ei, ci amindouă au dis' că este unu Ministeru cu totul strein; acestu Ministeru ni s'a înfăcișat ca avându misiunea a aduce o înțelegere între puterea esecutivă și cea legiuitoră, de a aduce aci armonia pe care o promiteau d-loru. Daru acumu să vedem care sunt acele cuvinte prin care se recomandă ministerul și prin care voia se dovădușcă buna voință și încrederea Adunării? D. Ministru primariu a dis' că acestea sunt nu numai cuvinte daru și fapte, fiindu că Adunarea nici o dată, sub nici unu ministeru, nu a lucrat mai mult de câtu acumu sub-ministeru d-sale. Dacă vomu examina anse de aprôpe această alegațiune a d-lui ministru, vomu vedea că, afară de proiectul de lege pentru secularizarea averilor monastiresci, toate celelalte proiecte aduse de acestu ministeru se redac ad-literam la nimic. În adevăr, domnilor, nu e unu singuru proiect alu ministerului pe care Adunarea să nu fi fost silită a lă face cu totul din o nou, astufel că nici urmă nu mai rămănea din proiectul guvernului; toate proiectele ce ni s'a adus erau irealisabili, imposibili și nu le putem considera decât ca o chârță albă. Apoi, pe de o parte ne aduce acel proiectu cu cuvintele resunetore de garanția libertății individuale și a inviolabilității domiciliului, care sciți ce felu garanta aceste libertăți, pe de uă parte, dicu ne aduce acel proiectu și d. ministru profită de acea ocașie spre ași da aerulu, ca și acumu, de tribunul apărătoru alu libertăților, și pe de alta pune mâna pe egument, le calcă casa pe la meșul nopții și i ridică cu gendarmi spre a lă duce unde i plăcea d-lui. Vedeți dar ce contrastu este între vorbele pompoșe și declamatorie ale d-lui ministru și între faptele d-lui scandaloșe. Asemenea și legea contabilității nu a fost altu decât unu numai vorbă, câci, dupe ce această lege, ca toate celelalte a fost lucrată, pot dice din nou de Adunare, ministerul o ține atăta timp în cartonele sale, și apoi ne de-

clară în fine de atăta timp că s'a sancționat și nici până astăzi nu o vedem promulgată.

Cându daru luăm să comparăm faptele cu vorbele nu putem găsi nimic altu de câtu uă tactică prin care ministerul voiesce se adormă pe Camera în timpul lucrării ei, ca, dupe ce se închide, atunci să facă cum găsesce că i vine mai bine.

Venirea d-lui Cogălnicianu la putere, dupe cumu a dis' principele D. Ghica, a răspândit spaima în țară, și mai cu sémă în Moldova unde d-lui este așa de bine cunoscutu tutulor; mai ales de cându a fost ministru acolo. Dupe închiderea sesiunii trecute, amu fost în Moldova, și am găsit uă unanimitate în contra guvernului actualu cumu n'a fostu nici uădată în contra nici unu ministeru. Dincăce de Milcovu, n'am avut onorea până acumu a lă cunoșce indostul de bine.

Acumu se venim la ceea ce dice d. Ministru despre multele lucrări și numeroșele proiecte ce ne a dat; să vedem ce sunt acele lucrări, la ce se reduc proiectele d-lui. Iată care a fost tactică. Camera a dis': se lăsamu ori ce bănuiele, ori ce lupte de uă parte, se ne punem la lucru. Cine a lucrat? ministerul sau Camera? Ministerul n'a fost de câtu ocașional a tuturor lucrărilor; toate lucrările s'a înlocuit în totu din inițiativa Camerei. N'aveți decât selu ați fapte. Ce e legea de contabilitate? ce e travaliulu immens alu Condiției Penale? ce e legea consiliului de Stat? ce e legea de organizațiune judecătorească, decât uă lucrare curată a Adunării? Uandă dar e meritul? Cum daru guvernul pôte se dis' că el lă face aștea, cându ele provin numai din activitatea Camerei, care merită într'adeveru recunoștința țerei?

Ei bine, meritul și lauda acestor lucrări nu este a Ministerului, ci numai a Camerei; totu meritul ministerului e că a venit se adereșă, eră nu se lucreșă. Dar se videm dacă e totu așa de comod a lucra ca și a adera. Așa daru, în privința acestu vedemu nici de cumu titluri reale cu cari se ve recomandați.

În privința legi rurale, veți vorbi frumosu, veți face declamațiuni, invocându pasiunile cele mai brutale, punându-ve tribunul țeranului; ei bine, toate acestea sunt de natură a produce perturbațiuni în societate, daru în formă și în consecințe și această lege va avea sôrtea celor-lalte.

Sunt unu din cei mai vechi liberali, am fost și sunt pentru principiulu improprietarilor. Inse se me iertați a diferă fôrte multu de opiniunea d-vostre: nici odată n'amu voit ca improprietarirea săteanului se se proclame cu peirea sau cu jafalu unu părți a societății. Am privit totdeauna pe proprietari ca partea inteligentă a națiunii și amu voit se o garantăm; (întreruperi), da, d-loru, proprietarii sunt partea inteligentă; țeranii sunt masa brută, sunți forța numerică, și nu voim noi a lovi inteligința prin forța brută, a înăbuși dreptatea sub presiunea numerului. Dar ministerul ne dice: cumu voiați se procedem într'unu modu mai natural, mai prudent de câtu cumu am procesu și în această mare cestiune? Nu este inse așa, d lor, tocmai pentru că această cestiune e de natură așa de delicată, tocmai pentru că această cestiune se referesce la interese așa de mari și așa de aprôpe de omu, tocmai pentru că în ministeru trebue se lucreșă la rezolvarea unu asemenea cestiuni fără scotuț, fără scudire. Ea se videm dacă această ministeru a făcut astfelu în câtu se pot urma o discițiune care se ne ducă la o soluțiune cumu se putem concilia toate interesele fără perturbațiune, fără desordine. Se vedem dacă acestu ministeru e în stare se între cu noi în discițiune și se lăde ceva din proiectul său...

D. Președinte alu Consiliului. În privința mișlocelor toate le lăsam la chibșuirea d-vostre.

D. Boerescu. Mai nainte de a se procede la desbaterea acestei legi, mai nainte de a fi votată, se publică în Monitoru, în partea oficială, acolo unde se promulgă legile.

D. Preș. alu Cons. S'a publicat și proiectul de adresă.

D. Boerescu. În corpul procesului verbale. Nu e destul numai atât, dar vine și publică apoi și proiectul comitetului...

D. G. Costafaru. Și mai rău.

D. Boerescu. Răul s'a agravat. Vedeți ce tactică.

Ei bine, anul trecut proiectul de adresă s'a publicat în procesele verbale.

D. Președinte alu Consiliului. În foburătoare.

D. Boerescu. Totu astu-fel să fi publicat și d-vostre această lege, dar nu în capulu Monitorului, ca se o faceți cunoscută masselor mai nainte de a fi votată, și să le faceți a crede că aceea este legea. A mers și mai departe. S'a citit și la biserică, totă lumea e unanimă a o spune.

D. Președinte alu Consiliului. Monitorul se citește în toate comunele.

D. Boerescu. Ei bine, această este ore unu respectu alu drepturilor? Această e ore constituționalismulu cu care ne împuă urechiile pe totă țara? Nu te mai areta daru liberal și constituțional, domnule ministru, nu te împodobi cu pene straine, ca paserea din fabulă, câci acele pene se pot scote toate și remăi iarăși gol dupe cumu esci.

Să vedem acumu ce mai coprinde proiectul guvernului în privința ipotecelor? În această privință proiectul da o lovire fatală creditulu prin modul de despăgubire ce propune, ruină pe proprietari și i aduce la disperare, fiindcă despăgubirea ce se oferă este cu totul ilusoriă. Pe de altă parte, mai e o altă dispozițiune care dovedesce că ministerul nu a avut de țintă de câtu a linguși pasiunile maselor spre ași face din ele un instrumentu de tiranie, acea dispozițiune este esecțiunea ce se face în favorul moșnenilor, sub cuvintu că sunt cei mai numeroși, și că coprinde și pe dênșii în masura generale nu mai pôte responde de ordinea publică dacă se va aplica legea și la moștile meșnenilor. Ei bine, ce rezultă din toate acestea? Resultă ca procederea d-vostre este o persecuțiune sistematică în contra proprietarului, și pe de altă parte o protecțiune, ilusoriă în fond, daru precugetată, în privința țeranului. Unu apelul la desordine, ațitare la ure și o calamitate generale. Ei bine, aștați domnilor ministri, că nu astufel vomu rezolva noi cestiunea rurale; nu aruncându unu foc în țară alu căru resultat inevitabilu va fi anarhia, desordinea și apoi invasiunea streinilor (aplause).

(Urmașia în No. viitoru.)

FELURIM.

De la Dresda aflăm că din 160 poloni transportați de la Wilna la Siberia, numai 41 au ajuns până la orașul Perm pe fruntaria Siberiei; toți cei lași au murit pe drum; și din acei nenorociți 41 ore câți voru ajunge până la locul destinațiunii lor?

— Directorele asociațiunii agricole în districtulu Benrkastel face cunoscutu, că inulu americanu cu flori albe prosperă fôrte bine pe malul dreptu alu rulu Mosel și anume în localitățile muntoșe, precum a dovedit multe cercări făcute în timp de doi ani. Recolta întrece atătu în cantitate câtu și în calitate toate celelalte soiuri de inu, mai cu sémă în privința fineței și țării; dacă direcțiunea recomandă acestu plantă, care se pôte lesne aclimata.

— Desgropările la Pompei se urmăză acumu cu mare activitate și sistematicesce. De curind s'a făcut uă descoperire interesantă: uă statueta a deitei Iuno esecutată în argintu; capulu este fôrte bine păstrat și are uă esecutare artistică; corpul use este stricat. În acea casă s'a mai găsit în frâu de bronzu; uă lampă de

atrnat cu capaculu său totu de bronz, lanțul de atăratu, uă stingătoriu, uă patenă, unu vasu mare frumosu ornatu cu genuri arimate, mai multe vase mici de bronz și uă oglindă de bronz cu inscripțiunea numelu: „Lucio Cornelio Diadumeno“ după probabilitate, proprietarul casei unde s'a găsitu obiectele.

— Citim în „Giornale de Sicilia“: „La insula noastră s'a făcut de curind uă descoperire însemnată care nu va lipsi a atrage atențiunea a celor persoane care au contractat iluminarea orașelor noastre cu gazu. În provincia Girgenti pe teritoriulu Raffaeli, posesiunea Marchisulu Montaferto și Duculu de Santa Elisabetta s'a descoperit mari culcușuri de cărbun de pământ, care se vedu a fi atătu de abundante că nu vomu mai avea trebuința a importa din Englitera acestu materiale. După cercările făcute, gașulu produsu din acei cărbuni întrece multu în privința luminei pe acelu scos din cărbuni englinesci.

— În Grecia suptu ministerulu Bulgaris s'a întemplat faptul curiosu, că uă companie de infanteri s'a perdut cu totu. În biuroșurile ministerulu de resbelu nu scia nimon unde s'afiă acea companie și se s'a făcut uă dênșă. Nicăieri nu se găsea urmă de dênșă. Compania inse esiste; ea se preumbla, fără scirea guvernulu prin Grecia din oraș în oraș, fără comandant, fără oficiari, rămăind unde i plăc și plecându dacă locul nu i mai plăc. Noulu ministeru, făcendu mai serioșe cercetări, a isbutit în fine a descoperi acea companie vagabundă, care se preumbla în vacința de trei luni. Ea s'afiă la Amphisa și delibera tocmai dacă ar fi mai bine se mergă la Stilis sau la Lamia. A trebuit ca guvernulu se întrebă de sila spre a duce compania, ce gășia plăcere la viața vagabundă, într'ua garnisonă statornică.

— Despre frigulu anormal în luna lui Aprilie aflăm că la 7 s'a găsit aprôpe de Pesta doi omeni morți, înghițați, și la 6 uă femeie înghițată. Totu la 6 a murit uă femeie de frig. La 11 Aprile s'a găsit țeranul Zehetner de la Niedernhart lângă Linz aprôpe de prulu ce trece satulu, culcată cu gura la pământ și fără viață; se presupune că viscolulu cu neoa lă ar fi răcit și că ar fi cășut acolo dintr'ua înălțime. De la Reichenberg aflăm cu dată de 9 Aprile, că necontenitulu viscolu și mari cățășii de neoa ce au cășut au causat populațiuni mari temeri și spaimă. Strădele erau în unele locuri acoperite cu munți de neoa în înălțime de omu, în altele locuri măturate de vântu, astufel că comunicațiunea era în parte cu totulu închisă și în parte fôrte împiedicată. Nuvelele de la Brașiovu cu dată de 8 vorbescu de mari cățășii de neoa și de unu frig neobișnuit.

TEATRULU CELU MARE.

Luni 20 Aprilu, Societatea Dramatică va juca, în beneficiulu

D-LUI WIEST

piesele:

Cartea III. Capitulu I

Comedie într'unu act, și

BARBATUL

VEDUVEL.

Comedie în două acte.

Între acte d. WIEST, va esecuta mai multe bucăți din cele mai frumoșe.

Au eșit de suptu tiparu:

LEGEA

Comunelor și Legea

CONSILIELORU JUDEȚENE,

și se află de vânzare la Administrațiunea diariului „Romanulu“ în două broșuri, fie care cu preculu de unu sfanșii.

AUGUST SCHWARZ INGINER SI MECANIC
 Oferă d-lor proprietari să-i rendeați de moșii mari Mașina sa de treantă din construcția Clayton Shuttleworth et Comp. pe care de mai mulți ani o dirigiă singură cu cel mai bun rezultat.
 Doritorii se pot înțelege cu d-lui în toată zilele la Șpitiera d-lui A. Frank, strada Patria, de la 11 până la 1 oră.
 No. 427 3 2z

skimbare de domiciliu
 Magazinul de pînățuri al sub-semnatului se va afla de la George înainte, în ulița Lipsanilor, alături cu Magazinul de Postavuri al d-lor frați Coemgopolu.
 Beuoa de Scutter.
 No. 426 3 2z

spre știința publică
 Sub însemnatul are onoare d-ia înscința că i-a sosit vestita Bere de Coburg, numită „Export Bier” precum și Ape Minerale de Buda, Ofner, Bitter-Wasser, recomandându-se cu toate articolele de parfumerie din cele mai renumite fabrici de Paris, cele mai fine vâpsele de păr și toate articolele de toaletă cu prețuri foarte moderate.
NIKOLAE POPOVICI
 Coiffeur și Paruquier, calea Mogoșoai hănu Crețulescu.
 No. 425 12 2z

de arendat grădina de la Ho-restrău a d-lui Po-enaru, cea de pe marginea apei Colintine, cu întindere de 50 pogone unde sunt locuri de fineșă, de arătură, o livadă de 200 duși și o casă cu 6 încăperi cu grajd, șopron și alte dependințe. A se adresa la proprietar, strada Kolji No. 51, lângă biserică Ieni.
 No. 423 3 2z

Se inchiriaza casele din calea Tîrgoviște No. 68 cu 7 încăperi, grajd, șopron, curte spațioasă și puț.
 K. Adam.
 No. 422 4 2z

Se inchiriaza acum la sf. George casele sub-iscălitului din mah. Arhimandritului col. Verde No. 3, cu multe încăperi, grajd, șopron, loc de despărțit pentru lemne și fin, grădina mare cu pomi roditori și curte spațioasă, se dau și pentru creșterea gîndacilor sau să scoată aamință.
 I. Nedeianu.
 No. 417 3 2z

de vindare Moșia RASINA din județul Gorj de parte 3 poștii de Kraiova, și 2 de T-Juliu, lângă Cîrnuțul poștii, fără clăcași, dupe măsurătoria ingineriască este de 1085 pogone, din care 400 sînt muncite de vecini rădăși, iar cele la pădure mari de Kerestes, avînd și un VAD DE MORA pe apa CIO-IANA, se vinde statornică. Doritorii se vor adresa la sub-însemnatul care se află cu șederea la d. Konstantin Ilfrosor în Craiova.
 No. 381. 3 5z A. Stoileanu.

de vindare Pentru cauză de plecare în voiaj se vinde unu faton și o perche armasar vințituri și bine făcuți, strada Botou No. 6, pe lângă D Butulescu.
 No. 402 3 2z

de vînzare KASILE mele din calloa Mogoșoai. No. 204, vis-avi de D. Anghelache Samureșii Amatori se vor adresa la sub-iscrisa ce locuiește în casa mică din aceea curte.
 No. 263 18 2z Sultana Mateo

de vindare Locul din dosul caselor din podu Mogoșoai, proprietate fraților Maior și Nicolae și Alexandru Bourchi, se vinde. Doritorii se vor adresa la numiții proprietari.
 No. 376 6 2z

de arendat Proprietatea SILIȘTEA COTORCA din Ialomița, lângă Urziceni, cumpărate la mezu de sub-iscris se dau cu arendă cu începere pe la sf. George acestui an. Doritorii se pot adresa la locuința actualului proprietar ulița Herăstrău, casa Haralambie, vis-avi de D. Iancu Samureș.
 Sublocotenentul Theodor C. Văcărescu.
 No. 410 4 2z

Bibliografie.
 Cestia PROPRIETĂȚI FUNCIONARE tratată din punctul de vedere practic și social și Național, împreună cu soluțiile ei, este a se puu în curând sub presă prin sub-iscrisie, cu preț de un galben broșura pătută înainte, amatori se vor îndrepta pentru abonare la administrația acestui ziar, Patagintu Român No. 48.
 No. 372 10 2z I.A. Comănenu.

După raportul aprobativ a Comisiunii superioare medicinale, aprobate de Inaltul Ministeriu regesc al Bavariei

BOMBONE DE IERBURI

in rigatului Frussici.

dovedite prin cercare: — precum rezultă din atestate autentice: — pentru ingredientele lor numeroase a celor mai escelente și salutare securi de ierbur și plante, în contra tusei de recelă atât cronică cât și trecătoare, în contra guturael, regușelei, înăbușirei, grămădirei de flegmă supărărilor de piept și tuturor efectunilor cataralice, exercitându în toate aceste casuri uă înțurire alinătoare, îndulcitoare, și făcătoare de bine asupra sistemel resuflătoare iritate și rāmificările sale, înlesnindu scoterei flegmel și întărindu prin ingredientele lor nutritive și iatăritoare pielea efectată a bronhiilor.

Spre a preveni ori ce erore să se observe bine că — BOMBONELE DE IERBURI cristalizate ale DOCTORULUI KOCH — se găsesc în pachetate numai în cutii lungulele originale învestite cu timbrul de mai sus, și că se vind singur numai totu d'aua adevărate în Bucuresci la dd. Marinovici et Asan; în Galați la dd. Junghans et Müller; și în Iași la d. Michail Neuman.

No. 367. 11 n.

GUSTAV RIETZ

LA STEAGU ALB LA CURTEA VECHI

Are onore a publica prin această, că i-a sosit un asortiment de

Sămînță de Trifoiu,

Erba engledească, legume și florii KAȘKAVAL DE EMENTAL și SALAM de SIBIL prōspăt. Vinuri ungurești albu și roșu, în butelii mari și mici, cu prețuri foarte cuvincoase, precum și alte mărfuri de băcănă.

Pe lângă mărfuri materiale și vâpsele bine asortite recomandă,

Vâpsele făcute

Ku ulei fertu engledeșcu, sub garanția de iute uscare, felurim de lacuri pentru țimplărie, (adică mobile) și carete, de calitate foarte bună. Vâpsele făcute de nu se va afla gata dupe trebuințe, se va înfința după poruncele în cel mai scurtu timp.

No. 416 3 3z

Strada Lipsanilor. No. 48.

HAUTE NOUVAUTE LA CERBU de AUR.

CU ONOARE VIU A ÎNCUNOSTIINȚA ÎNALTA NOBILIME și ONOR-PUBLICU că cu venirea mea din voirjul ce am făcut în AUSTRIA, GERMANIA, ANGLIA și FRANȚA, am adus un mare asortiment de Konfecțiune pentru sezonul de primăvară și vară de GASMIR, de TAFTAS Parisiane, de dantele de Francia, Kambre de lama și santelii Brüksel și calitățile și fasonel cele din urmă.

Unu frumos asortiment de ȘALURI LUNGI FRANTOSEȘI și TURCEȘTI de la KOMILANII INDIENEN; asemenea și o mare colecțiune de ROKII GATA din materiile cele mai noi precum și o mare cantitate de STOFFE de rochi pentru sezonul de acum și de vară, colorile cele mai noi, din fabricile cele mai RENUMITE.

Asemenea și unu mare Aso timentu de PALARI DE PAIE GARNITE de dame, de fete și copii, fasonel cele din urmă.

Unu mare număr de UMBRELUȚE de vară de tot felul; asemenea unu mare asortiment de INCALȚĂMI TE de dame și copii de Paris.

Precum și toate cele-lalte lucruri necesarii la Toaletă damelor. Asemenea și STOFFE de VESMINTE BISERICESTI și unu mare Asortimentu de RIPSURI de MOBILE.

Prin umare supt însemnatul speră că înalta nobilime și onor. Publică îl va onora ca și până acum cu încrederea d-lor, făgăduindu că toate lucrurile se vor vinde cu prețuri moderate și cu serviciu prompt!

Totu de-odată recomandă și Kroitoria mea de dame ce se află de-asupra magazinului meu, unde se confecționează totu felul de rochi, dupe fasonel cele mai noi, cu prețuri moderate și cu serviciu prompt.

Totu de-odată nu lipsesc a recomanda și magazinul din Ploiești celu al suptu firma Ghiță Ioan et Comp. tot cu aceleași articole ca și aici.

GITZA IOAN.

No. 329. 12 2z

MAGASINULU BODEANU GEORGIU et PURITESCU.

La Magazinul sub-semnatilor, în loculul unde se afla mai înainte D-ru Tomița lipscanu Au sosit mare asortimentu de totu felul de ETOFE DE MOBILE, precum de mătase, de lina, lina cu mătase și MOQUETURI, în toate colorile, asemenea și OGLINZI POLICANDRE, CANDELABRE, COVORE, ACOPERIȘURI DE MESE, MUȘAMALE, HERDELE BRODATE, și ori ce se atinge de Mobilare. Precum și alte articole de manufactură pentru sezonul de Primăvară și Vară.

No. 396. 5 4z

MASINE AGRICOLE.

AVEM ONOARE DE A RECOMANDA MAȘINE LOCOMOBILE ȘI DE TREFRAT IEFECTIONATE DE R. HORNSBY et SONS.

Grantham Engliern

ce a primitu în anul trecut unu multe medalie și mai mare numere de prețuri de cîtu totu alți concurenți

Asemenea recomandă mașina noastră de vînturatu, de semănatu, pluguri, fole transportabile, tulumba, țevi de plumbu, și recomandă atelierul nostru pentru toate lucrurile atîngătoare de arta mecanica, precum și pentru ori ce reparații în felul vaporeloru.

LEMAITRE SI BERGMAN.

Magasia 42 Podu țirgului d'afara, Atelieru Mahalaoa sf. Apostoli. No. 307 12 3z.

MAGASINUL L. & D. STAICOVICI.

Hanu Șerban-Vodă No. 19 și 20.

Face cunoscutu înaltei Nobilime și onorabilitu publică că pentru știutele sebrători am primitu și voiți priimi, FELURITE MEZELKURI STREINE, BRINZETURI, FELURITE LICHERURI, VINURI STREINE și toate cele-lalte articole coloniale trebuincioase casel, toate prōspete cu prețuri moderate.

NB. au mai primitu și SEMINȚA DE TRIFOI (Luzernu) franțuzesc.

No. 414 3 dr

Spre știința publică.

Sub-însemnatul succesoriu lui Baubet are onore a înscința onorabilitu Publicu că a stabilitu cumu singur unu Magazin nou de Chapellerie în podu Mogoșoai No. 2 vis-avi cu casele D-nei Crețulescă, unde a ședut Rașca Șepcaru.

Totu d'o-dată își recomandă unu mare asortimentu de:

Palărie de bărbai.
 Palărie Fantasia pentru sezonul de primăvară.
 Palărie de Păi.
 După fasonul cel mai nou, și mai elegant, și cu prețuri foarte moderate.

Ori care Comandă su reparațiune ce se atînge de această ramură, se vor efectua cu promptitate, esraectate, și spre deplina mulțumirea D-loru Comitenți.

F. Martin, Palărieru.
 No. 424 3 2z

de vindare La via Je la valea Meiloru, numită a Rusetoi, sîntu 9 Buși cu vin prōtice. Doritorii se vor adresa la sub-iscălitu Mahalaoa Dōmna Balășea Kolbena roșie No. 16.
 K. Fălcănu.
 No. 414 6 2z

de vînzare Prăvăliile mele din cele din strada Amzi din preună cu curte. Doritorii se vor adresa la proprietara ce șede alături la No. 4.
 No. 352. 6 3z Tița Ialomițena.

de vindare mobila D-lui du Cou-dray pentru că pleacă, ulița Negustori No. 4.
 No. 403 3 2z.

La Hotel Vlasto (Postu Budistenu) este unu apartamentu la etajulu d'n fii de închiriat: asenenea și odă în parte. Doritorii se vor adresa la portierul Hotelulu.
 No. 404 10 2h.

Anunțu importantu

O vie în Valea Manti, dist. Prahova, plasa Iodgorii, ce în trecut se numea a Hăbud nului; în mărime de deuce pogone mari lucrător, avînd și toate obiectele trebuincioase; obrațe de fin și pruni și casă nouă făcută din anulul acesta, se află de vindare. Doritorii se pot a cumpăra se pot adresa ori cînd la noulu șef proprietar, Strada Primăverei No. 21. Ion Gr. Mavrodolu.
 No. 400. 4 3z.

spre cunoștința publică

Deosebindusă mai multe trupuri, de o mie pogone și de cinci sute, după moșia Bucșani proprietatea Luminășii-sale Prințesi Cleopatri Trubeșoi, să dă în cunoștința ca doritorii de a cumpăra asemenea proprietate fără, nici unu chirișu, să se adreseze la proprietara, calea Mogoșoai No. 186.
 No. 342 16 3z.

de inkiriat O odac mobilată strada Biserca Eni No. 1.
 No. 382 4 3z.

Un eguțor ruinat anume Nicolae Geor-gievici în vîrstă de ani 50 singur o persoă durește a se atașea oru în capitala lîngă vro o casă boeriască în calitate de vătăfu sau de oru ce alta îngrijire, și de a pută dovedi a sa credința și calitate na preîndă uici o plată pentru unu trei. Doritorii se va adresa la magazia D-lui Nacu băcanu în hanu Greci, strada Șerban Vodă
 No. 415 2 2z

Un stabiliment cu 600 paturi în 5 camere de zid, și 8 suto duși sînt de dăru cu inchiriere la proprietatea Băicoi districtul Prahova. Doritorii de a crește gîndaci mătase să pot adresa la proprietara moșii calea Mogoșoai No. 186. No. 343 10 2z

Bursa Viena 15 Apriliu

Metalice	72, 55
Nationale	80, 30
Lose	95, 5
Credința	777, --
Acțiun. băncei	193, 50
Orz	113, 50
Argintu	112, 75
Ducați	5, 44

Miscările porturilor României. 16 Aprilie 1894.

BRAILA	GALAȚI	GIURGIU	București	Caracal	Ismail
16 Aprilie	14 Aprilie	13 Aprilie	plus 20 gr. R. frum. vînt slab	20 gr. R. senin p. vînt N-O.	R. Vilcea senin vînt mare 11 gr. R.
200-215	181-185	181-185	18 gr. R. senin caln.	sonin vînt tare 15 gr. R.	Roman senin puțin vînt 21 gr. R.
160-175	180-195	160-166	Beiașu	Craiova	Slatina senin puțin vînt 21 gr. R.
134-138	175-190		Dolgead	C. d'Argeși	Tecuci 15 gr. R. senin și vînt tare.
75-82	103-107		Botșani	Dorohoi	Tîrgoviștea senin p. vînt căldura simțit.
	115-121	118-120	Brăila	Fălci	Tîrgu frumos frum. vînt tare 8, 19 gr. R.
	60-67		Bașed	Foșșani	Tîrgu Jiu senin vînt tare 14 gr. R.
	200-220		Cahul	Folticeu	Tîrgu Nemptu
			Calafățu	Găești	T. Măgurele
			Calărăși	Galățu	T Severin
			Cămpulungu	Giurgiu	Vaslui
				Huși	